

De K van kwaliteit of van katholiek?

Rectorverkiezingen gaan ook over levensbeschouwelijke koers KU Leuven

- ▶ K van KU Leuven niet ter discussie
- ▶ Krijgt levensbeschouwelijke invulling bij Rik Torfs, sociale bij Luc Sels
- ▶ Faculteit theologie blijft behouden

Luk VANMAERCKE

Op dinsdag 9 mei kiest de KU Leuven, de grootste universiteit van de Lage Landen, een rector voor de komende vier jaar. Wordt het opnieuw huidig rector Rik Torfs, of moet die plaats ruimen voor uitdager Luc Sels, decaan van de economiefaculteit? Aan de bekwaamheid van beiden wordt niet getwijfeld. Hoe verschillend of gelijkend zijn ze echter in hun visie op het levensbeschouwelijke karakter van de universiteit?

Eind 2011 zag het er even naar uit dat de Leuvense universiteit zich niet langer katholiek zou noemen. De K van KU Leuven leek eerder voor 'kwaliteit' dan voor 'katholiek' te staan. Weerwerk van onder meer Lieven Boeve, toen decaan van de theologiefaculteit, leidde alsnog tot een opdrachtverklaring met verwijzingen naar „de katholieke traditie” en een „christelijke mens- en wereldbeeld”.

Zitten beide kandidaten vandaag op die lijn? Het programma van Rik Torfs bevat liefst vier bladzijden over de katholieke en christelijke identiteit van de KU Leuven. Zijn levensbeschouwelijke profiel is dus glashelder. Luc Sels is in zijn programma een stuk terughoudender. Het

woord 'katholiek' valt geen enkele keer. Wel verwijst hij enkele keren naar het „christelijk mens- en wereldbeeld” van de universiteit. Hij koppelt dat uitdrukkelijk aan de aandacht voor de zwaksten.

KERK & leven vroeg beide kandidaten om toelichting. Rik Torfs beklemtoont dat hij trots is op de K van KU Leuven. „De K staat voor onze kijk op de wereld. Ze verwijst niet enkel naar de traditie, ze is ook toekomstgericht. Onze universiteit moet vanuit een mooie traditie een plek van vernieuwing zijn. Ze mag zich dus niet beperken tot 'scientisme', maar moet ook aandacht hebben voor diepere levensvragen. Een grote meerderheid van de wereldbevolking is religieus. Veel internationale contacten lopen via religie. Openheid voor het religieuze is bijgevolg belangrijk. Niet neutraliteit, maar openheid leidt tot meer begrip tussen mensen.”

Luc Sels bevestigt: „Wij staan niet voor een eenkleurige neutraliteit, maar erkennen het belang van religie in al zijn verscheidenheid.”

„Niet neutraliteit, maar openheid leidt tot meer begrip tussen mensen”

Sels geeft vooral een sociale invulling aan de K van KU Leuven, met aandacht voor de allerzwaksten en een „grenzeloos altruïsme”. Hij wil zich „richten naar het Zuiden en tegelijkertijd de verpletterende verantwoordelijkheid van het Noorden thematiseren”. Daarom moet de KU Leuven zich inschrijven in de realisatie van de Duurzame Ont-

wikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, die Sels leest als „een hedendaagse Bergrede”.

De KU Leuven biedt ook specifieke opleidingen aan zoals theologie en religiewetenschappen of kerkelijk recht. Blijven die kleine faculteiten bestaan? Torfs is formeel: „Ze zijn absoluut belangrijk. We mogen niet alle geesteswetenschappen zomaar samenvoegen, dat leidt tot verwatering. Ik zal me daar altijd tegen verzetten. Een fusie van faculteiten levert enkel een schijnbare efficiëntiewinst op, maar het verlies van de eigen identiteit is allesbehalve efficiënt.”

Ook Sels is duidelijk: „Ik heb geen plannen om iets te veranderen aan de bestaande faculteiten. De kracht en de aantrekkelijkheid van de KU Leuven ligt in ruimte voor variatie. In een tijd waarin religie op alle mogelijke manieren in het centrum van de aandacht staat, is de kritische rol die uitgaat van mensen die inhoudelijk met religie bezig zijn, een overduidelijk pluspunt.”

Hoe belangrijk is religie in het persoonlijke leven van de kandidaten? Luc Sels: „In mijn persoonlijke leven spelen religie en geloof vooral een rol omwille van de waarden die me gevormd hebben en die ik ook wil meegeven aan mijn kinderen. Mijn morele kompas wijst een richting aan die in overeenstemming is met de christelijke waarden.”

Rik Torfs gaat een stuk verder. „Religie is voor mij persoonlijk belangrijk”, zegt hij. „Het is een vreugde in mijn bestaan. Religie leidt tot inzet en tot relativering. Er is iemand die groter is en die ons draagt.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Rectorale koorts

” We zitten in een golf van verkiezingen en die worden steeds ruwer. In Nederland waren er parlementsverkiezingen, de Fransen kiezen een nieuwe president, de Britse premier vervroegt de verkiezingen aan de overkant van het Kanaal. Daarbij valt op hoe hard het er toe gaat. Kiescampagnes worden steeds meer brutaal en gepolariseerd. Gemene tackles zijn schering en inslag geworden.

Ook in ons land wordt de politieke strijd steeds bitsiger uitgevochten, al blijven we in principe tot oktober 2018 buiten electorale waten. In afwachting krijgen we een voorsmaakje aan de universiteiten van Gent en Leuven, waar verkiezingen voor een rector worden gehouden. Die verliepen in het verleden doorgaans in een serene en hoffelijke sfeer, maar dat lijkt nu niet het geval. Ook academici zijn blijkbaar besmet met het virus van de niets ontziende kieskoorts.

In Gent doken verhalen op die we niet voor mogelijk hielden. De huidige rector van de UGent, de katholieke Anne De Paepe, is geen kandidaat voor een tweede mandaat. Ze werd onder druk gezet en geïntimideerd door een groep academici en bestuurders die naar verluidt allen lid zijn van een loge. Dat deden ze bovendien op het moment dat De Paepe rouwde om het overlijden van haar man. Die verhalen over intimidatie waren geen fantasierijke bewering in een of ander schimmig roddelblad, maar werden bevestigd door de regeringscommissaris bij de UGent, die zelf openlijk vrijmetselaar is. Als iemand dat alles had verzonden als filmscenario, had met het afgedaan als onrealistisch.

Zou het aan de KU Leuven hoffelijker verlopen? Dat valt nog te bezien. De campagne was nog niet officieel begonnen, of een Vlaamse krant pakte dagenlang uit met verhalen over een kankerspecialist die in 2015 uit het UZ Leuven vertrok, nadat zijn wetenschappelijk onderzoek ter discussie kwam te staan. Over de grond van de zaak vallen ongetwijfeld heel wat bedenkingen te maken, maar waarom werd die zaak twee jaar na de feiten plotseling mediatiëk opnieuw opgewarmd? Men moet echt niet paranoïde zijn om daarin een ondermijning te zien van de huidige rector, Rik Torfs, die kandidaat is voor een tweede mandaat.

Dat rectorverkiezingen op die manier worden gespeeld, is ronduit onrustbarend. Op een moment dat de politiek dreigt ten onder te gaan aan moddergevechten, slaan die laakbare praktijken over naar de academische wereld. Onze universiteiten zouden beter twee keer nadenken alvorens ze die zelfvernietigende richting uitgaan.

Het valt bovendien op dat in beide gevallen een rector met een uitgesproken katholiek profiel het doelwit is. Dat kan toeval zijn, we willen niet verzeilen in complottheorieën. Bovendien willen we in geen geval beweren dat andere kandidaat-rectoren aan de basis liggen van deze of gene manoeuvres. De realiteit zal ongetwijfeld complexer zijn en wellicht spelen tal van factoren een rol. Niettemin houden katholieken er een onprettig gevoel aan over.

In Leuven moeten we ons hoe dan ook bij elke rectorverkiezing de vraag stellen welke levensbeschouwelijke koers de universiteit zal varen. Vandaag spreekt de KU Leuven in haar opdrachtverklaring nog over „de katholieke traditie” en een „christelijke mens- en wereldbeeld”, maar zal dat in de toekomst zo blijven?

Ja, zo zeggen de kandidaten. Voor Rik Torfs is de christelijke identiteit van de KU Leuven belangrijk en onderscheidend. Traditie en toekomst gaan voor hem perfect samen. Luc Sels beklemtoont vooral de sociale waarden van het christendom, maar stelt de K van KU Leuven niet ter discussie. Opmerkelijk: beiden zetten zich uitdrukkelijk af tegen de kleurloosheid van het begrip 'neutraliteit'. Hopelijk vertalen ze de identiteit van de universiteit alvast in een hoffelijke en zinvolle verkiezingscampagne.”

Rik Torfs en vier van zijn voorgangers, bij de start van het academiejaar. © KU Leuven/Rob Stevens

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be